

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

OAMENI CARE NU TREBUIE UITAȚI: Părintele Profesor Nicolae Bordașiu

Elena Buică-Buni

Chiar dacă sunt mai rare momentele deosebite din viața noastră, ele ne însoțesc zile de-a rândul cu bucuria că am avut prilejul să le trăim. Mă trimitte gândul la o zi de adevărată sărbătoare în vara anului trecut, 2010, când am revăzut o remarcabilă personalitate a spiritualității românești, Preacucernicul Părinte Profesor Nicolae Bordașiu, Parohul bisericii « Sfântul Silvestru » din București, care a cucerit inimile enoriașilor marcându-le viața ori personalitatea în sens pozitiv și luminos ca demn urmaș la aceasta biserică al slujitorului sacerdotal, Părintele Constantin Galeriu.

Nu intenționez să-i prezint activitatea Părintelui Nicolae Bordașiu. S-a scris mult, e plin internetul de însemnări care-i susțin îndreptățirea de a fi așezat în galeria oamenilor care nu trebuie uitați. Eu vreau să vorbesc mai ales despre o amintire deosebită care îi subliniază personalitatea, iar mie mi-a încălzit inima și prin apropierea de prietenul nostru comun, profesorul Teodor Damșa, orădean și el, născut în comuna Cotiglet.

Pe părintele Nicolae Bordașiu l-am cunoscut în primii ani ai tinereții și a trecut prin viața mea doar ca o străfulgerare, dar a lăsat urme de neuitat. Mult timp i-am pierdut urma, dar câțiva ani buni a fost foarte prezent prin prietenul său și fost coleg de facultate, Teodor Damșa, care mi-a fost logodnic și numai împrejurările potrivnice ne-au zădărnicit căsătoria. Mai târziu, când am dat de urmele părintelui Nicolae Bordașiu, parcă era un făcut, mereu intervenea câte o piedică până când a sosit și ziua împlinirii acestei dorinți.

A fost o după-amiază în care am retrăit multe momente din trecutul acelor vremuri, am evocat personalitatea deosebită a profesorului Teodor Damșa și am lăsat să picure o lacrimă pentru plecarea lui în lumea celor drepte. Mi-a povestit scene din viața sa ca o completare la ceea ce mai cunoșteam, timp în care am retrăit în lumea de atunci. Ne-am amintit cum a trecut prin grele încercări ale vieții, mai ales între anii 1948 și 1955 pentru convingerile sale politice și acțiuni anticomuniste. Rememorările făcute fără patimă, dar susținute de idei și trăiri înălțătoare, au pus în lumină cultura sa aleasă și trăsături morale moștenite de la strămoșii săi. Pentru că a fost unul dintre membrii fondatori ai «Rugului Aprins» de la mănăstirea Antim, pentru că a fost președintele Asociației Studenților de la Teologie și a contracarat activitatea UTC-ului înființând Asociația Tineretului Ortodox Studențesc (ATOS), a fost condamnat în lipsă la 20 de ani închisoare.

Pe atunci, tânărul Nicolae Bordașiu, născut în localitatea Săbolciu, aproape de Oradea și de comuna Ineu de Criș în care mă aflam eu ca tânăr cadru didactic, a stat ascuns timp de 7 ani prin satele bihorene, fiind căutat de securitate. L-au descoperit în 1955 și au urmat ani grei de închisoare până în 1964.

Buna mea prietenă de atunci, Ileana Negruțiu, din localitatea învecinată, Tileagd, mă ținea la curent cu veștile mai importante din viața palpitantă a absolventului de Teologie cu Magna Cum Laudae, Nicolae Bordașiu. Teodor Damșa, pe atunci profesor la aceeași școală cu mine în Ineu de Criș, îi completa

portretul povestindu-ne în mare taină câte ceva din activitatea lor din timpul cursurilor Facultății de Teologie.

Din dureroasa existență trăită în acele vremuri, mi-a rămas întipărită o întâmplare a luptătorului anticomunist Nicolae Bordașiu. Călătorind odată între două sate, mânat de hărțuiala securității, în drum i-au ieșit securiștii înarmați. Nu-l cunoșteau. I-au cerut să se legitimeze. Păstrându-și calmul, le-a vorbit în graiul țaranului bihorean, așa cum îl recomanda și îmbrăcămintea. Le-a spus că este de-a lui «cutare» din neamul lui «cutare» care este președinte la Primărie... și ca oricare țaran care merge la muncile câmpului, nu umblă cu buletinul la el, îl ține acasă învelit în jolj de brâncă (batistă) și pus pe poliță. Așa a reușit să-i convingă.

Mai apoi, ne-a umbrat sufletul când am aflat că acest tânăr atât de puternic, a intrat într-o stare de depresie, din cauza izolării din timpul celor 7 ani trăiți în stres și după alte norme de viață. Doar noaptea mai ieșea din casă, umblând singur prin preajma casei în care stătea ascuns. Făcea scurte plimbări și mișcări cu mare fereală, iar ziua dormea pe unde se putea. Oameni de nădejde, care mi-au stârnit multă admirație, i-au ținut scutul riscând, dar viața lui se scurgea ca într-un gol. Nu avea de citit decât Biblia. Ca să-i îndulcesc și eu măcar cu un strop izolarea atât de apăsătoare, am luat hotărârea să merg cu Ileana, să îl cunosc și să povestim câte ceva din viața de toate zilele care se scurgea pe lângă el atât de dureros. A fost o seară palpitantă. Mi-au rămas în minte ochii cu o privire blândă, cerească și plini de suferință acceptată cu demnitate, o suferință care-mi amintea de Avram Iancu. Dar nu peste multă vreme am intrat într-o și mai mare tulburare. Am aflat că securitatea l-a arestat. Nu mi-am regretat nici o clipă gestul, ba din contră, mi se părea că am făcut prea puțin. Mă frământa însă mereu gândul că, de voi fi condamnată pentru omisiune de denunț, așa cum a fost condamnat mai tarziu la zece ani de închisoare și Teodor Damsa, într-un alt proces, s-ar putea să nu fiu capabilă de aceeași tărie morală ca cel pe care îl consideram erou. Desigur că numai elanul tinereții și frumusețea înaltă a sentimentelor pentru oamenii deosebiți, frumuseți cu care suntem înzestrați în anii fără prea multă experiență de viață au făcut să trec pragul riscului major. Mai târziu nu știu dacă aș mai fi fost așa «vitează», dar știu că atunci eram mândră de gestul meu.

S-au scurs de-atunci 6 decenii. Nu decenii, ci vălătuci de timp parcă s-au prăbușit peste noi și dacă nu l-aș fi avut în față pe Părintele Nicolae Bordașiu, aș fi putut să mă întreb dacă toate aceste întâmplări din trecut, rețrăite acum, nu sunt doar fulgerări ale închipuirii mele.

Nu putem lupta cu efemerul care înghite și ceea ce odată întruchipa neclintirea, stâlpul cei mai puternici ai rezistenței umane, dar atât cât ne stă în putință, trebuie să păstrăm aprinsă lumina care veghează asupra oamenilor care și-au închinat viața semenilor săi.

Păstrez în gând și în adâncul inimii candela aprinsă pentru Părintele Nicolae Bordașiu și pentru că a avut tăria în timpul bestialităților din închisoare să nu trădeze pe nimeni dintre oamenii de mare omenie care au riscat adăpostindu-l timp de 7 ani. Părintele Nicolae Bordașiu m-a ținut la inimă până s-a înălțat la Domnul, considerând că scrierile mele de-a lungul timpului despre domnia sa constituie cea mai elocventă dovadă că în timpul chinurilor ingrozitoare din detenție, nu a dat nici un nume din cei care l-au găzduit.

Gânduri de prețuire păstrez, alături de părintele Nicolae Bordașiu și prietenului nostru comun, profesorul Teodor Damsa, dar și tuturor acelor oameni țesuți din lumină riscându-și libertatea, cele mai luminoase gânduri, calde sentimente și deosebită prețuire. Mă consider un om norocos fiindcă am întâlnit în calea vieții asemenea oameni.

Elena Buică-Buni
Toronto-Canada